

OPSA SENIOR FASE

OPSA Graad 7 Kwartaal 3 Reeks A Werksafbakening

CAPS-gebaseerde hersieningsomvang vir ouers

Doel van hierdie afbakening

Hierdie dokument gee 'n ouer-vriendelike afbakening van die Kwartaal 3-werk wat in OPSA se Reeks A-assessering vir Graad 7 verteenwoordig word. Die assesseringsvorm en puntestruktuur volg OPSA se Senior Fase Reeks A-model; die werksinhoud hieronder is op die CAPS Kwartaal 3-inhoud en vaardighede gebaseer. Gebruik die leerder se OPSA Kwartaal 3-aktiwiteite, notas, werkboeke en leesmateriaal as die primêre hersieningsbron.

Belangrike taal- en kunsnota

Die leerder voltooi slegs sy/haar geregistreerde Huistaal (AHT of EHL) en Eerste Addisionele Taal (AEAT of EFAL). Begrips- en luistertekste kan nuwe/onbekende tekste wees. Vir Skeppende Kunste kies die leerder TWEE kunsvorme uit Dans, Drama, Musiek en Visuele Kunste en berei slegs die twee gekose dissiplines voor.

Taak	Vak	Assesseringsvorm	Punte
Taak 1	Huistaal - AHT of EHL	Mondeling/lees + skryf + vraestel	100
Taak 2	Eerste Addisionele Taal - AEAT of EFAL	Mondeling/lees + skryf + vraestel	100
Taak 3	Wiskunde	Een geïntegreerde vraestel	100
Taak 4	Natuurwetenskappe	Teorie 70 + praktiese ondersoek 30	100
Taak 5	Sosiale Wetenskappe	Geskiedenis 50 + Geografie 50	100
Taak 6	Tegnologie	Mini-PAT 70 + teorie 30	100
Taak 7	EBW	Projek/gevalstudie + beheerde toets	100
Taak 8	Skeppende Kunste	Twee gekose kunsvorme	100
Taak 9	Lewensoriëntering	Projek 70 + PET 30	100
	TOTAAL		900

1. Huistaal - AHT / EHL (100)

Assesseringsdele: Mondeling (15); (on)voorbereide lees (15); een beskrywende OF verhalende opstel (20); agenda en/of notule (10); begripstoets (15); taalgebruik in konteks (15); letterkunde (10).

Werk om te hersien:

- Luister en praat: rolspel, gee van aanwysings, forum- of paneelbespreking; luister doelgerig, neem beurt, reageer op ander se standpunte en motiveer eie antwoorde.
- (On)voorbereide lees: uitspraak, vlotheid, tempo, frasering, volume, oogkontak en betekenisvolle uitdrukking.

- Leesbegrip van nuwe/onbekende tekste: hoofgedagte, besonderhede, volgorde, afleiding, doel en teikengehoor, feit/mening, betekenis uit konteks en visuele geletterdheid.
- Letterkunde: karakter, ruimte, intrige, konflik, tema/boodskap en eie gemotiveerde reaksie op 'n toepaslike Kwartaal 3-literêre teks.
- Taalgebruik in konteks: woordeskat, spelling, leestekens, woord- en sinsvlakstrukture, redigering en die spesifieke Kwartaal 3-grammatika van AHT of EHL.
- Skryf een beskrywende of verhalende opstel met 'n duidelike struktuur, samehang en gepaste register; gebruik die volledige skryfproses.
- Transaksionele skryfwerk: agenda en/of notule; ken doel, formaat, opskrifte, volgorde van sake en formele/duidelike taal.

Belangrik: Die presiese spelling, grammatika, woordtellings en taalreëls verskil tussen AHT en EHL. Hersien die leerder se eie Kwartaal 3-taalwerk.

2. Eerste Addisionele Taal - AEAT / EFAL (100)

Assesseringsdele: Mondeling (15); (on)voorbereide lees (15); een beskrywende OF verhalende opstel (20); agenda en/of notule (10); begripstoets (15); taalgebruik in konteks (15); letterkunde (10).

Werk om te hersien:

- Mondeling: rolspel, aanwysings of eenvoudige forum-/paneelbespreking; gebruik toepaslike woordeskat, volsinne en luistervaardighede.
- Lees hardop met verstaanbare uitspraak, gepaste tempo, frasering en uitdrukking.
- Leesbegrip: identifiseer hoofgedagte en besonderhede, orden gebeurde/inligting, maak eenvoudige afleidings, interpreteer visuele tekste en werk betekenis uit konteks uit.
- Letterkunde: herken en bespreek basiese elemente soos karakters, ruimte, gebeurde, konflik en boodskap.
- Taal in konteks: hersien die Kwartaal 3-woordeskat, spelling, leestekens, woordorde en taalstrukture van AEAT of EFAL.
- Skryf 'n beskrywende of verhalende opstel op die toepaslike FAL-woordtelling en taalvlak; beplan, konsep, redigeer en bied netjies aan.
- Agenda/notule: gebruik eenvoudige korrekte formaat en die gepaste formele taal vir 'n vergadering.

Belangrik: Die presiese woordtellings en taalstrukture verskil tussen AEAT en EFAL en moet op die toepaslike CAPS-taalvlak voorberei word.

3. Wiskunde (100)

Assesseringsdele: Een geïntegreerde Kwartaal 3-vraestel uit 100.

Werk om te hersien:

- Numeriese en meetkundige patrone: bepaal, beskryf en veralgemeen patrone; gebruik tabelle en term-posisie-reëls.
- Funksies en verwantskappe: insette, uitsette en reëls in vloedigramme, tabelle, formules en woorde; herken ekwivalente voorstellings.
- Algebraïese uitdrukkings: gebruik veranderlikes en konstantes; vertaal eenvoudige verbale beskrywings na simboliese vorm en substitueer waardes.
- Algebraïese vergelykings/getalsinne: interpreteer en los eenvoudige vergelykings op deur inspeksie, probeer-en-verbeter en substitusie.
- Grafieke: lees en teken eenvoudige globale grafieke; herken konstante, toenemende en afnemende verwantskappe en lineêre/nie-lineêre patrone.
- Transformasiegeometrie: translasies, refleksies en rotasies op blokkiespapier; linsimmetrie; vergroting en verkleining.
- 3D-voorwerpe: klassifiseer veelvlakke volgens vlakke, hoekpunte en rande; herken en maak eenvoudige nette/modelle van kubusse en prisma's.

- Probleemoplossing: wys alle berekenings en redenasie. Geen sakrekenaar in die OPSA Reeks A-vraestel nie.

4. Natuurwetenskappe (100)

Assesseringsdele: Teorie-vraestel 70 + praktiese ondersoek/taak 30.

Werk om te hersien:

- Energiebronne: hernubare en nie-hernubare bronne; waar energie vandaan kom en hoe dit in alledaagse situasies gebruik word.
- Potensiële en kinetiese energie; energie-oordrag en die beginsel dat energie nie geskep of vernietig word nie maar van vorm verander/oorgedra word.
- Hitte-oordrag deur geleiding, konveksie en straling; voorbeelde en eenvoudige toepassings.
- Isolاسie en energiebesparing; materiale wat hitte-oordrag vertraag en waarom isolاسie nuttig is.
- Nuttige en vermorste energie in stelsels/toestelle; eenvoudige energie-vloeiagramme.
- Die nasionale elektrisiteitsnetwerk: basiese begrip van opwekking, oordrag en verspreiding van elektrisiteit.
- Praktiese ondersoek: vraag/voorspelling, veranderlikes waar toepaslik, veilige metode, waarneming/meting, resultate, gevolgtrekking en evaluering.

Belangrik: Die praktiese deel beoordeel prosesvaardighede sowel as resultate. Gebruik slegs veilige, laerisiko-toerusting en geen gevaarlike hoofstroom-elektrisiteit nie.

5. Sosiale Wetenskappe (100)

Assesseringsdele: Geskiedenis-taak 50 + Geografie-taak 50.

5.1 Geskiedenis

- Kolonisasie, weerstand en sosiale verandering aan die Kaap in die 17de en 18de eeu.
- Die Khoikhoi en San voor en tydens Europese uitbreiding; kontak, handel, konflik en verandering.
- VOC-nedersetting aan die Kaap, boerdery-uitbreiding en die behoefte aan arbeid.
- Slawe aan die Kaap: oorsprong, werksomstandighede en invloed op Kaapse samelewing/kultuur.
- Uitbreiding van die grens, verlies van grond en weerstand; verandering in grond- en arbeidsverhoudinge.
- Bronvaardighede: foto's/kaarte/uittreksels vergelyk, bewyse identifiseer, oorsaak en gevolg verduidelik en 'n gestruktureerde paragraaf skryf.

5.2 Geografie

- Bevolkingsgroei en -verandering: wat bevolking beteken en hoe bevolkings oor tyd verander.
- Geboorte- en sterftesyfers; natuurlike bevolkingsgroei en faktore wat dit beïnvloed.
- Migrasie: immigrasie, emigrasie en interne migrasie; stoot- en trekfaktore.
- Faktore wat bevolkingsverspreiding en -digtheid beïnvloed, soos klimaat, water, werk, hulpbronne en infrastruktuur.
- Lees en interpreteer eenvoudige bevolkingstabelle, grafieke, kaarte en bevolkingsprofile.
- Vergelyk plekke/tydperke, maak gevolgtrekkings uit data en verduidelik redes vir verandering.

6. Tegnologie (100)

Assesseringsdele: Mini-PAT: praktiese werk 40 + ontwerp/dokumentasie 30; teorie-toets 30.

Werk om te hersien:

- Magnetisme: magnetiese materiale, pole, aantrekking/afstoting en praktiese gebruike van magnete.
- Eenvoudige elektriese stroombane en elektromagnete; hoe stroom 'n magneetveld kan skep.
- Meganismes wat in die Kwartaal 3 Mini-PAT gebruik word, soos katrolle, krukke/wiele en eenvoudige hysmeganismes.
- Herwinning en sortering van metale; probleemkonteks vir 'n elektromagnetiese hyskraan.

- Ontwerpproses: Onderzoek, Ontwerp, Maak, Evalueer en Kommunikeer; spesifikasies en beperkings.
- Grafiese kommunikasie: netjiese vryhandsketse/tekeninge, etikette, afmetings en verduideliking van werking.
- Veilige gebruik van materiaal en gereedskap; bou/toets 'n model, identifiseer foute en stel verbeterings voor.

Belangrik: Die Mini-PAT volg die volledige ontwerpproses en word nie net op die finale model geassesseer nie.

7. EBW - Ekonomiese en Bestuurswetenskappe (100)

Assesseringsdele: Projek 35 + beheerde Kwartaal 3-toets 65.

Werk om te hersien:

- Entrepreneur: definisie, eienskappe en vaardighede; koop, verkoop, produseer en wins.
- Begin 'n onderneming: verbruikersbehoefte en -wense; produk/diens; teikenmark; doelwitte.
- SWOT-ontleding: sterkpunte, swakpunte, geleenthede en bedreigings.
- Advertensies: media, boodskap, beginsels van goeie advertensies en gepaste teikenmark.
- Koste en prysbepaling: vaste en veranderlike koste, totale koste, koste per eenheid, verkoopprijs en eenvoudige winsberekening.
- Entrepreneursdag: eenvoudige begroting, inkomste en uitgawes, inkomste-en-uitgawestaat, wins/verlies en gebruik van herwonne materiaal.
- Ongelykheid en armoede: oorsake van sosio-ekonomiese ongelykheid; rol van onderwys/vaardighede; stedelike/landelike uitdagings; volhoubare werkskepping.

8. Skeppende Kunste (100)

Assesseringsdele: Twee gekose kunsvorme; elke gekose kunsvorm se rou punt /10 word vir rapportering na 50 omgeskakel.

Werk om te hersien:

- Leerders kies TWEE kunsvorme uit Dans, Drama, Musiek en Visuele Kunste; slegs die twee gekose dissiplines hoef voorberei te word.
- Dans: opwarming/afkoeling, veilige praktyk, liggaamsbelyning, bewegingselemente (ruimte, tyd, krag), 'n tematiese bewegingsekwens, oorgange, groepsamewerking en refleksie.
- Drama: stem- en liggaamsopwarming, improvisasie, rol/karakter, ruimte, fokus, spanning en 'n afgeronde groepsimprovisasie; Kwartaal 3 kan kulturele/rituele praktyke as konteks gebruik.
- Musiek: solo- of groepsuitvoering, ritme en maat, melodie, basiese notasie/luistervaardighede, improvisasie en ensemble-dissipline.
- Visuele Kunste: 2D-collage met geboue/argitektuur as erfenis-tema; visuele geletterdheid, kunselemente, ontwerpbeginne, samestelling, materiaalgebruik en refleksie.

Belangrik: Die leerder hoef NIE al vier kunsvorme te doen nie. Hersien slegs die twee dissiplines wat die leerder vir die jaar volg.

9. Lewensoriëntering (100)

Assesseringsdele: Projek 70 + PET praktiese prestasie 30.

Werk om te hersien:

- Dwelmmisbruik: tipes/vorme, simptome en tekens, persoonlike risikofaktore, beskermende faktore, voorkoming en vroeë opsporing.
- Omgewingsgesondheid: plaaslike omgewingsprobleme, oorsake/gevolge, individuele/gemeenskapsaksies en 'n eenvoudige aksieplan.
- Verantwoordelike en omgewingsvriendelike keuses in die huis, skool en gemeenskap.
- Wêreld van werk: simuleer/navors 'n beroep - werkgewer, kleredrag, gereedskap/toerusting, werksomgewing, tipiese aktiwiteite, persoonlikheidseienskappe, skoolvakke en opleiding.

- Waarde en belangrikheid van werk en hoe verskillende beroepe bydra tot die samelewing.
- PET: bewegingstake met rotasie, balans, elevasie en ritme; veilige deelname, beheer, tegniek en prestasie.

Belangrik: Omdat OPSA nie kwartaal-lange deelname waarneem nie, word PET as 'n praktiese prestasie-assessering binne Reeks A beoordeel.

Kort hersieningsriglyn vir ouers

- Werk vak vir vak deur die leerder se Kwartaal 3 OPSA-inhoud; die doel is hersiening van kernbegrippe en vaardighede, nie memorisering van vrae nie.
- Vir tale: oefen hardoplees/mondeling, die voorgeskrewe skryftipes en begrip van nuwe/onbekende tekste.
- Vir Wiskunde: oefen roetinevaardighede én probleemoplossing/redenasie; alle stappe moet getoon word.
- Vir Natuurwetenskappe, SW, Tegnologie en EBW: hersien vakterminologie, bronne/diagramme/grafieke en die vermoë om antwoorde te motiveer.
- Vir projekte en Mini-PATs: fokus op die proses, navorsing/ontwerp, eie werk, bronverwysing waar toepaslik en 'n netjiese finale produk.
- Vir Skeppende Kunste en PET: praktiese uitvoering moet geoefen word; die rubriek beoordeel tegniek, beheer, kreatiwiteit/interpretasie en veilige deelname waar toepaslik.

Bronne

- OPSA Senior Fase Kwartaal 3 Reeks A Assessering - Verduideliking.
- Departement van Basiese Onderwys: CAPS / Annual Teaching Plans vir Senior Fase Tale, Wiskunde, Natuurwetenskappe, Sosiale Wetenskappe, Tegnologie, EBW, Skeppende Kunste en Lewensoriëntering.
- Die leerder se OPSA Kwartaal 3-kursusinhoud en aktiwiteite vir die geregistreerde taal- en vakkeuses.

Nota oor die afbakening

Hierdie dokument is 'n ouer-vriendelike hersieningsafbakening en nie 'n lys van die presiese assesseringsvrae nie. Vraestelle mag nuwe tekste, data, prente, kaarte, grafieke, bronne en scenario's gebruik, mits dit die toepaslike CAPS Kwartaal 3-kennis en vaardighede meet.